

ผู้หญิงเยอรมันในยุคนาซี ค.ศ. 1933-1939:
โลกใบเล็กที่แตกต่างจากโลกใบใหญ่ของผู้ชาย

German Women in the Nazi Time, 1933-1939: Between the Small World of
German Women and the Big World of German Men

คัททียากร ศศิธรรมมาศ*
Catthiyakorn Sasitharamas

บทคัดย่อ

หลังจากที่อดอล์ฟ ฮิตเลอร์ ผู้นำของพรรคแรงงานสังคมนิยมแห่งชาติเยอรมัน หรือพรรคนาซี ได้ขึ้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของเยอรมนีในวันที่ 30 มกราคม ค.ศ. 1933 แล้ว พรรคนาซี ก็พยายามใช้อำนาจที่ตนได้มาเปลี่ยนแปลงประเทศเยอรมนีให้เป็นไปตามอุดมการณ์ของพรรคนาซี ในการเปลี่ยนแปลงประเทศให้เป็นไปตามอุดมการณ์ของพรรคนั้น ประชาชนทุกคนต่างก็มีหน้าที่และ บทบาทที่ตนเองต่างต้องรับผิดชอบ ตามอุดมการณ์ของพรรคนาซีนั้น ผู้ชายและผู้หญิงเยอรมันต่างก็มี หน้าที่ที่แตกต่างกัน ดังนั้น บทความชิ้นนี้จึงมุ่งศึกษาบทบาทและหน้าที่ของผู้หญิงเยอรมันในช่วง ค.ศ. 1933-1939 ซึ่งเป็นช่วงที่พรรคนาซีได้ขึ้นครองอำนาจในเยอรมนี จนถึงช่วงที่พรรคนาซีนำประเทศ เยอรมนีเข้าสู่สงครามโลกครั้งที่ 2

คำสำคัญ ผู้หญิงเยอรมัน พรรคนาซี อดอล์ฟ ฮิตเลอร์

Abstract

Adolf Hitler, leader of the National Socialist German Workers Party or Nazi Party, was named chancellor of Germany on 30th January 1933. Shortly after that, the Nazis tried to use their influence to change Germany into their world, where the Nazis ideology should be accepted and achieved. In the Nazi's world, men and women had different duties to fulfill and different parts to play. In recognizing these differences, this article aims to study the parts German women had to play in 1933 to 1939, or from the beginning of the Nazi era to the beginning of World War II.

Keywords: German Woman Nazi Adolf Hitler

* อาจารย์ ดร. ประจำภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 114 ซอยสุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

บทนำ : การขึ้นครองอำนาจของพรรคนาซี

นับตั้งแต่อดอล์ฟ ฮิตเลอร์ (Adolf Hitler) ผู้นำของพรรคแรงงานสังคมนิยมแห่งชาติเยอรมัน (Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei) หรือที่เป็นที่รู้จักกันดีในนามของพรรคนาซี ได้ขึ้นมาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของเยอรมนีเมื่อวันที่ 30 มกราคม ค.ศ. 1933 แล้ว ฮิตเลอร์ ได้พยายามเปลี่ยนแปลงเยอรมนีให้เป็นที่ตนต้องการในทุกๆ ด้าน ทางด้านการเมือง หลังจากเกิดเหตุการณ์เผารัฐสภาหรือสภาไรช์ชตาค (Reichstag) ในคืนวันที่ 27 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1933 ซึ่งพรรคนาซีอ้างว่าพรรคคอมมิวนิสต์กำลังเตรียมก่อการปฏิวัติและเป็นผู้อยู่เบื้องหลังเหตุการณ์นี้ ฮิตเลอร์ได้โน้มน้าวประธานาธิบดีพอล ฟอน ฮินเดนบวร์ก (Paul von Hindenburg) ซึ่งดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีเยอรมันมาตั้งแต่ปลายเดือนเมษายน ค.ศ. 1925 และหวาดผวากับการปฏิวัติของพรรคคอมมิวนิสต์ ให้ลงนามในกฤษฎีกาฉุกเฉินเพื่อคุ้มครองพลเมืองเยอรมัน (Verordnung zum Schutz des deutschen Volkes) และกฤษฎีกาฉุกเฉินเพื่อคุ้มครองพลเมืองและรัฐ (Verordnung zum Schutz von Volk und Staat) กฤษฎีกาทั้ง 2 ฉบับนี้ ทำให้ประชาชนชาวเยอรมันสูญเสียสิทธิในการชุมนุม และสิทธิในการแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี ส่งผลให้พรรคการเมืองและกลุ่มบุคคลที่มีความคิดเห็นไม่ตรงกับพรรคนาซีถูกจับกุมเป็นจำนวนมาก

พรรคนาซียึดอำนาจมาไว้ในมือของตนเองได้มากขึ้น เมื่อสภาไรช์ชตาคมีมติรับร่างบทกฎหมายที่ให้อำนาจรัฐบาลออกกฎหมายแทนรัฐสภาและแก้ไขรัฐธรรมนูญได้ (Ermächtigungsgesetz) ในวันที่ 24 มีนาคม ค.ศ. 1933 กฎหมายที่ให้อำนาจฉบับนี้ ทำให้รัฐบาลสามารถใช้อำนาจทางการเมืองได้ตามใจชอบพรรคนาซีจึงได้เริ่มดำเนินการทำลายอำนาจอธิปไตยของรัฐเยอรมันต่างๆ ด้วยการแต่งตั้งคนของตนให้ เข้าไปดำรงตำแหน่งผู้ว่าการรัฐในทุกๆ รัฐของเยอรมนี นโยบายดังกล่าว ทำให้อำนาจทางการเมืองของทั้งประเทศตกอยู่ในมือของพรรคนาซี และพรรคนาซีได้อาศัยช่วงเวลานี้จัดการปราบปรามพรรคการเมืองอื่นๆ จนในที่สุดพรรคนาซีก็ได้กลายเป็น พรรคการเมืองเดียวของเยอรมนี

พรรคนาซีดำเนินการยึดครองอำนาจทางการเมืองควบคู่ไปกับการยึดอำนาจทางสังคม โดยพรรคนาซีได้ดำเนินการยุบองค์กรต่างๆ ที่มีอยู่ในเยอรมนี และตั้งองค์กรภายใต้การควบคุมดูแลของพรรคนาซีขึ้นมาแทนที่ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนนคือ เมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม ค.ศ. 1933 พรรคนาซียุบสหภาพแรงงานทั้งหมดที่มีอยู่ในประเทศ และหลังจากนั้นได้จัดตั้งองค์กรแนวร่วมกรรมกรเยอรมัน (Deutsche Arbeitsfront) ขึ้น ซึ่งกรรมกรส่วนใหญ่จะถูกบังคับให้เข้าเป็นสมาชิกขององค์กรที่ตั้งขึ้นใหม่นี้ นอกจากนี้ พรรคนาซียังได้ตั้งองค์กรอีกหลายองค์กร เช่น องค์กรยุวชนฮิตเลอร์ (Hitlerjugend) ซึ่งนับว่าเป็นองค์กรเดียวของยุวชนเยอรมันนับตั้งแต่ ค.ศ. 1933 จนถึงช่วงสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 พรรคนาซีได้ใช้องค์กรที่ตนจัดตั้งขึ้นมาเป็นเครื่องมือในการเผยแพร่อุดมการณ์และแนวคิดของพรรค โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะกล่อมเกลาและชักจูงให้ประชาชนเยอรมันยอมรับแนวนโยบายของพรรคนาซี

องค์กรเกี่ยวกับผู้หญิงที่พรรคนาซีได้ก่อตั้งขึ้นได้แก่ องค์กรยุวชนหญิงเยอรมัน (Der Bund deutscher Mädel) และองค์กรผู้หญิงของพรรคนาซี (NS-Frauenschaft) ซึ่งทั้งสององค์กรนี้นับเป็นเครื่องมือที่พรรคนาซีใช้ในการเผยแพร่อุดมการณ์ของตนที่มีต่อผู้หญิงระหว่าง ค.ศ. 1933 จนถึง ค.ศ. 1939 ซึ่งเป็นปีที่พรรคนาซีนำประเทศเยอรมนีเข้าสู่สงครามด้วยการเข้ารุกรานโปแลนด์เมื่อวันที่ 1 กันยายน การเข้าสู่สงครามของเยอรมนีในครั้งนี้ ทำให้นโยบายของพรรคนาซีในส่วนของผู้หญิงเปลี่ยนไปจากช่วงก่อนที่เยอรมนีจะเข้าสู่สงคราม เนื่องจากหลังจากที่เยอรมนีเข้าสู่สงครามแล้ว ผู้หญิงเยอรมันจะต้องออกมาทำงานนอกบ้านมากขึ้น เพื่อทดแทนจำนวนของแรงงานชายที่จะต้องกลายเป็นทหาร ดังนั้น บทบาทความขึ้นนี้ จึงเลือกที่จะนำเสนอเฉพาะบทบาทและหน้าที่ของผู้หญิงเยอรมันในช่วง ค.ศ. 1933-1939 เท่านั้น

ผู้หญิงเยอรมันในยุคนาซี

ใน ค.ศ. 1933 เองเกลแบท ฮูเบอร์ (Engelbert Huber) นักคิดคนสำคัญของพรรคนาซีได้กล่าวเกี่ยวกับผู้หญิงไว้ว่า “ในพรรคของเราไม่มีพื้นที่เหลือให้กับผู้หญิงที่เป็นนักการเมือง พื้นที่ของผู้หญิงควรจะอยู่ในครอบครัว โดยผู้หญิงจะมีบทบาทเป็นภรรยาและแม่ ส่วนเรื่องเกี่ยวกับความรุ่งเรืองของชาติเยอรมันนั้น นับว่าเป็นหน้าที่ของผู้ชาย” (Schneider. 2003: 13) ฮูเบอร์ยังได้กล่าวไว้ในหนังสือ “นี่คือนาซี” (Das ist Nationalsozialismus) ที่เขาเขียนขึ้นในปีเดียวกันอีกด้วยว่า “การเล่นการเมืองถือเป็นกิจกรรมที่ทำลายเกียรติของผู้หญิง เนื่องจากพวกเธอมักจะชอบถกเถียงกันในสภา และนั่นมักจะทำให้พวกเธอดูไม่ดีอยู่เสมอๆ” (Mosse. 1993: 72)

อุดมการณ์เกี่ยวกับผู้หญิงของฮูเบอร์ ดูเหมือนว่าจะไปในทิศทางเดียวกันกับอุดมการณ์ของโจเซฟ เกิบเบลส์ (Joseph Goebbels) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงโฆษณาการ (Reichsministerium für Volkserziehung und Propaganda) และนักการเมืองคนสำคัญของพรรคนาซี เกิบเบลส์ได้กล่าวไว้ในสุนทรพจน์เปิดงานแสดงนิทรรศการ “ผู้หญิง” ที่จัดขึ้นที่กรุงเบอร์ลิน เมืองหลวงของประเทศเยอรมนีเมื่อวันที่ 19 มีนาคม ค.ศ. 1933 ว่า “พรรคนาซีเป็นพรรคการเมืองเพียงพรรคเดียวที่กันไม่ให้ผู้หญิงเข้ามายุ่งในเรื่องการบริหารงานของพรรค ที่เป็นเช่นนี้มีใช้เพราะพรรคนาซีดูแลคนผู้หญิง แต่เป็นเพราะเราให้ความสำคัญกับผู้หญิงมาก ต่างหาก...ผู้หญิงสมควรที่จะทำหน้าที่ที่เหมาะสมกับความสามารถของตนให้มากที่สุด ดังนั้น ข้าพเจ้าจึงขอพูดให้เข้าใจชัดเจนทั่วกันว่า ที่แรกที่เหมาะสมที่สุดสำหรับผู้หญิงก็คือในครอบครัว และหน้าที่พิเศษที่สุดที่ผู้หญิงจะทำเพื่อประเทศชาติได้คือการมีลูกเพื่อรับใช้ประเทศชาติ” (Schneider. 2003: 46)

ส่วนฮิตเลอร์นั้นได้กล่าวถึงผู้หญิงเมื่อวันที่ 8 กันยายน ค.ศ. 1934 ว่า “ถ้าหากเราพูดว่า โลกของผู้ชายก็คือประเทศชาติ และความพร้อมที่จะทำเพื่อชาติอยู่ตลอดเวลา เราก็จะต้องพูดว่า โลกของผู้หญิงจะเป็นโลกที่เล็กกว่าโลกของผู้ชาย เนื่องจากโลกของผู้หญิงคือสามีของเธอ ครอบครัว ลูกๆ

และบ้านของเธอ แต่โลกที่ใหญ่กว่าจะอยู่ได้อย่างไร ถ้าหากว่าไม่มีโลกที่เล็กกว่าคอยช่วยสนับสนุนอยู่ ...ดังนั้น ผู้หญิงจึงเป็นผู้ช่วยและเพื่อนที่ดีที่สุดของผู้ชายด้วย ส่วนผู้ชายก็ต้องทำหน้าที่เป็นผู้ปกป้อง และเป็นเพื่อนที่ดีที่สุดของผู้หญิงด้วยเช่นกัน” (Schneider. 2003: 64-66)

ความคิดเห็นของบุคคลทั้งสามแสดงให้เห็นว่า พรรคนาซีต้องการแบ่งแยกบทบาทของผู้ชาย กับผู้หญิงให้ แตกต่างกันอย่างชัดเจน ผู้ชายมีหน้าที่ปกป้องดูแลประเทศชาติและครอบครัวของตนเอง รวมถึงการออกไปทำงานนอกบ้านเพื่อหาเงินมาเลี้ยงดูครอบครัว ส่วนผู้หญิงก็มีหน้าที่ดูแลครอบครัว รวมถึงงานบ้านงานเรือน และมีบุตรเพื่อรับใช้ประเทศชาติ

บทบาทที่ค่อนข้างชัดเจนระหว่างผู้หญิงกับผู้ชายได้ทำให้พรรคนาซีเริ่มดำเนินแผนการที่จะ ผลักดัน ให้ผู้หญิงเลิกทำงานนอกบ้านและหันไปเป็นแม่บ้านมากขึ้น ดังนั้น เมื่อวันที่ 25 เมษายน ค.ศ. 1933 อิตเลอร์จึงประกาศใช้กฎหมาย “ป้องกันนักศึกษาชั้นมหาวิทยาลัย” (Gesetz gegen die Überfüllung deutscher Schulen und Hochschulen) ตามกฎหมายฉบับนี้ มหาวิทยาลัยจะได้รับ อนุญาตให้รับนักศึกษาหญิงได้เป็นจำนวนเพียงร้อยละ 10 ของนักศึกษาที่จะรับใหม่เท่านั้น ต่อมาในเดือนตุลาคม อิตเลอร์ได้ประกาศลดจำนวนข้าราชการ ครูและพนักงานที่เป็นหญิงลงเป็นจำนวนมาก และอีก 3 ปีต่อมา เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม ค.ศ. 1936 อิตเลอร์ได้ประกาศห้ามมิให้ผู้หญิงประกอบอาชีพ เป็นผู้พิพากษาหรือทนายความเป็นอันขาด

การผลักดันให้ผู้หญิงเลิกทำงานนอกบ้านและหันไปเป็นแม่บ้านนั้นไม่ได้เกิดขึ้นจากการใช้ มาตรการที่ “บังคับ” ผู้หญิงดังที่กล่าวมาแล้วเท่านั้น แต่ยังเกิดจากการใช้มาตรการจูงใจอื่นๆ อีกด้วย เช่น เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน ค.ศ. 1933 รัฐบาลประกาศให้เงินกู้กับคู่สมรสหรือผู้ที่ จะทำการสมรสกัน¹ (ใน กรณีของผู้ที่ยังไม่ได้สมรส ตัวเงินจะได้รับหลังจากที่ทำการสมรสกันเรียบร้อยแล้ว) เป็นจำนวนสูงสุดถึง 1,000 ไรช์มาร์ค ซึ่งเงินจำนวนนี้นับว่าสูงถึงประมาณสองในสามของรายรับเฉลี่ยประจำปีของชาว เยอรมันทั่วไปในขณะนั้น (Schneider. 2003: 18) อย่างไรก็ตาม รัฐบาลยังกำหนดเงื่อนไขสำหรับการ รับเงินกู้ว่า ฝ่ายหญิงจะต้องทำงานมาแล้วเป็นเวลาไม่ต่ำกว่า 6 เดือน และในขณะที่ขอรับเงินกู้นี้ต้อง ลาออกจากงานเป็นที่เรียบร้อยแล้ว และจะต้องไม่ทำงานนอกบ้านอีกต่อไป ยกเว้นเสียแต่ว่า ฝ่ายชาย จะประสบเหตุอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งส่งผลให้ไม่สามารถออกไปทำงานนอกบ้านได้อีก ส่วนการชำระเงิน คืนนั้น พรรคนาซีกำหนดว่า บุตรหนึ่งคนสามารถนำมาเป็นส่วนลดในการชำระเงินคืนได้ถึงร้อยละ 25 ซึ่งนั่นก็เท่ากับว่า หากครอบครัวใดมีบุตร 4 คน ครอบครัวนั้นก็就不用ใช้เงินคืนรัฐบาลเลย (RGBII. 1933: 377) กฎในการใช้เงินคืนนี้ ทำให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า พรรคนาซีตั้งใจโน้มน้ำหนักให้หญิงเยอรมัน มีบุตรให้มากที่สุด

¹ มาตรการนี้นับเป็นส่วนหนึ่งของกฎหมาย “ลดการว่างงาน” (Gesetz zur Minderung der Arbeitslosigkeit) เนื่องจากพรรคนาซีเห็นว่า การที่ผู้หญิงเลิกทำงานนอกบ้าน จะทำให้ผู้ชายได้งานทำเป็นจำนวนเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น มาตรการนี้จึงจัดว่าเป็นส่วนหนึ่งของกฎหมาย “ลดการว่างงาน” ได้

นโยบายสนับสนุนให้ผู้หญิงลาออกจากงาน สมรส และมีบุตรให้มากที่สุด ได้ถูกดำเนินการต่อไปอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากหน้าที่ในการให้กำเนิดบุตร ได้ถูกนำมาเกี่ยวโยงกับหน้าที่ในการสืบสานเชื้อสายอารยัน ดังนั้น ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1934 องค์กรผู้หญิงของพรรคนาซีและองค์กรพลังหญิง² (Deutsches Frauenwerk) จึงได้ร่วมกันเริ่มจัดโครงการอบรม “เตรียมการเป็นแม่” (Mütterschulung) ขึ้น ตามโปรแกรมที่มีระยะเวลาของการอบรมนานประมาณ 4 ถึง 6 เดือน ผู้หญิงที่เข้ารับการอบรมจะได้มีโอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องต่างๆ เช่น การทำอาหาร การดูแลสามีและบุตร โดยเฉพาะบุตรที่ยังเป็นทารก การดูแลทำความสะอาดบ้าน และอื่นๆ นอกจากนี้ความรู้ในด้านที่ได้กล่าวไปแล้วผู้จัดอบรมยังได้สอดแทรกอุดมการณ์ของพรรคนาซีในส่วนของผู้หญิงเข้าไว้ในเนื้อหาของการอบรมด้วย

หนังสือที่ผู้จัดอบรมใช้เป็นหลักในการสอนเรื่องอุดมการณ์ของพรรคนาซีได้แก่หนังสือของโยฮันน่า ฮาเรอ (Johanna Haarer) ที่ชื่อว่า “การเลี้ยงดูบุตรในสมัยนาซี” (Erziehung im Nationalsozialismus) ในหนังสือเล่มนี้ ฮาเรอได้เน้นว่า ผู้หญิงเยอรมันที่ดีควรมีความซื่อสัตย์ ความเสียสละ เห็นแก่ส่วนรวมมากกว่าตนเอง ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความเคารพต่อสามี (Schmid. 2008: 114) โยฮันน่า ฮาเรอเป็นแพทย์และนักเขียนเกี่ยวกับเรื่องการเลี้ยงดูเด็กทารกแนวคิดในหนังสือส่วนใหญ่ของเธอจะตรงกับอุดมการณ์ของพรรคนาซี ทำให้หนังสือของเธอได้รับเสียงตอบรับที่ดีจากพรรคนาซี และเป็นที่ยอมรับในหมู่ผู้หญิงชาวเยอรมัน

ในเวลาต่อมาปรากฏว่า โครงการอบรมเรื่องการเตรียมการเป็นแม่หรือโครงการที่ให้ความรู้ในเรื่องงานบ้านงานเรือนมีความสำคัญขึ้นเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเมื่อวันที่ 11 ตุลาคม ค.ศ. 1935 พรรคนาซีได้ออกกฎหมายว่า นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจะต้องมีใบรับรองว่าได้ผ่านการอบรมในโครงการงานบ้านงานเรือนโครงการใดโครงการหนึ่งมาแล้วจึงจะเข้าศึกษาต่อได้ (Schneider. 2003: 284) นอกจากโครงการอบรมที่เกิดขึ้นแล้ว พรรคนาซียังได้จัดพิมพ์นิตยสาร “เพื่อนหญิงนาซี” (NS-Frauenwarte) ซึ่งนับว่าเป็นนิตยสารเกี่ยวกับผู้หญิงเพียงฉบับเดียวที่พรรคนาซีจัดพิมพ์ออกมา ทันยา ซาโดฟสกี (Tanja Sadowski) นักประวัติศาสตร์ชาวเยอรมันที่ศึกษาเรื่องผู้หญิงในยุคนาซีได้กล่าวไว้ว่าความจริงแล้ว นิตยสารเพื่อนหญิงนาซีก็ไม่ได้แตกต่างไปจากนิตยสารผู้หญิงในสมัยปัจจุบันนี้มากเท่าใดนัก นิตยสารเพื่อนหญิงนาซีจะให้ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเรื่องเครื่องแต่งกาย สูตรการทำอาหารและคำแนะนำต่างๆ ในการดูแลบ้านเรือน แต่ข้อแตกต่างระหว่างนิตยสารเพื่อนหญิงนาซีกับนิตยสารผู้หญิงในสมัยปัจจุบันคือสารคดีที่ชี้ให้เห็นถึงคุณสมบัติที่ผู้หญิงเยอรมันในยุคนาซีควรมี เช่น สารคดีเกี่ยวกับผู้หญิงที่มีความเสียสละเพื่อส่วนรวมมากเป็นพิเศษ หรือผู้หญิงที่มีบุตรมากเป็นพิเศษหรือผู้หญิงที่มีความอดทนเป็นพิเศษ (Sadowski. 1999: 162-163)

² องค์กรพลังหญิงไม่ได้เป็นหนึ่งในองค์กรเกี่ยวกับผู้หญิงที่พรรคนาซีตั้งขึ้นมา แต่ถึงอย่างไรก็ตาม องค์กรพลังหญิงก็ได้ประกาศจุดยืนของตนอย่างแน่ชัดว่า จะซื่อสัตย์กับพรรคนาซีตลอดไป

ผู้หญิงเยอรมันกับเลือดอารยัน

เนื่องจากพรรคแรงงานสังคมนิยมแห่งชาติเยอรมันหรือพรรคนาซีเป็นพรรคที่มีอุดมการณ์ว่าเชื้อสายอารยัน ของตนเป็นเชื้อสายที่ดีที่สุด ซึ่งควรจะได้รับกรำรงรักษาและสืบสานต่อไป ส่วนพวกยิว เป็นชนชาติที่คอยทำลายวัฒนธรรมเยอรมัน และมีเชื้อสายที่ต่ำต้อยกว่าชาวเยอรมัน ชาวยิวจึงควรจะถูกกำจัดให้หมดไปจากสังคม จากอุดมการณ์ในเรื่องของการต่อต้านชาวยิวนี้ ผู้หญิงเยอรมันจึงมีหน้าที่กรำรงรักษาเชื้อสายอารยันของตนให้บริสุทธิ์และไม่ให้เชื้อสายของตนไปปะปนกับชาวยิว

มาตรการสำคัญที่พรรคนาซีใช้ในการป้องกันไม่ให้เลือดของชาวยิวมาปะปนกับเลือดอารยันคือการประกาศ ใช้กฎหมาย “ป้องกันเลือดและเกียรติเยอรมัน” (Gesetz zum Schutz des deutschen Blutes und der deutschen Ehre) เมื่อวันที่ 15 กันยายน ค.ศ. 1935 กฎหมายฉบับนี้มีให้ห้ามชาวเยอรมันมีเพศสัมพันธ์หรือแต่งงานกับชาวยิว ผู้หญิงเยอรมันที่ดีจึงควรที่จะปฏิบัติตามกฎหมายนี้อย่างเคร่งครัด อย่างไรก็ตามการรักษาเชื้อสายอารยันให้บริสุทธิ์มิได้หมายถึงการป้องกันไม่ให้เชื้อสายอารยันไปปะปนกับชาวยิวเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการคัดเลือกชายหญิงชาวเยอรมันที่ “มีค่า” (Wertig) เพียงพอในการที่จะทำหน้าที่สืบสานเชื้อสายอารยันอีกด้วย บุคคลที่มีค่าเพียงพอนี้หมายถึงบุคคลที่มีสุขภาพแข็งแรง ไม่ป่วยเป็นโรคเกี่ยวกับระบบประสาท ไม่พิการ และไม่ติดสุราหรือสารเสพติดอื่นๆ เรือรัง ชายหญิงชาวเยอรมันที่ป่วยเป็นโรคดังที่กล่าว จะถือว่าเป็นบุคคลที่ “ไร้ค่า” (Unwertig) ที่ไม่ควรได้รับหน้าที่ในการกรำรงและสืบสานเชื้อสายอารยันด้วยการให้กำเนิดบุตร³ ต่อไป

การรักษาเชื้อสายอารยันให้บริสุทธิ์โดยไม่ให้มีสายพันธุ์ของบุคคลที่ “ไร้ค่า” เข้ามาปะปนกับสายพันธุ์ของบุคคลที่ “มีค่า” นับว่าเป็นนโยบายที่สำคัญของพรรคนาซี ดังนั้น ในเดือนตุลาคม ค.ศ. 1935 รัฐบาลพรรคนาซีจึงประกาศว่า ชายหญิงเยอรมันจะเข้าพิธีมงคลสมรสกันไม่ได้หากไม่มี “ใบรับรองความสามารถในการสมรส” (Ehetaughlichkeitszeugnisse) ซึ่งใบรับรองความสามารถในการสมรสนี้เจ้าหน้าที่จะออกให้เฉพาะผู้ที่มีสุขภาพแข็งแรง และถือว่าเป็นบุคคลที่ “มีค่า” เท่านั้น ส่วนผู้ที่ป่วยเป็นโรคประสาท เป็นใบ้ หูหนวก พิการและติดสุราหรือสารเสพติดเรื้อรัง เจ้าหน้าที่จะไม่ออกใบรับรองฉบับนี้ให้ด้วยเหตุผลที่ว่า “การแต่งงานของบุคคลเหล่านี้ไม่เป็นที่พึงประสงค์ของสังคม” (Schneider. 2003: 23)

³ ชายหญิงที่ถือว่า “ไร้ค่า” เหล่านี้จะถูกรัฐบาลบังคับให้ทำหมัน โดยกฎหมายที่บังคับให้ชายหญิงเหล่านี้ทำหมันคือกฎหมาย “ป้องกันโรคที่เกิดจากกรรมพันธุ์” (Gesetz zur Verhütung erbkranken Nachwuchses) ซึ่งเริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 14 มิถุนายน ค.ศ. 1933 เป็นต้นไป มีข้อน่าสังเกตว่า “โรคที่เกิดจากกรรมพันธุ์” ตามกฎหมายฉบับนี้นอกจากจะหมายถึงโรคในกลุ่มโรคประสาทแล้ว ยังรวมถึงผู้พิการที่มีอาการตาบอด หูหนวก และร่างกายพิการพิการอีกด้วย บุคคลเหล่านี้จะถูกกฎหมายฉบับนี้บังคับให้ทำหมัน และบุคคลเหล่านี้จะไม่มีสิทธิร้องเรียนใดๆ ทั้งสิ้น

การแต่งงานกันระหว่างพ่อแม่ที่ “มีค่า” จะทำให้ได้เด็กที่มีค่าตามไปด้วย ดังนั้น รัฐบาลจึงควรดูแลเด็กเหล่านี้เป็นอย่างดี จากความคิดในข้อนี้รัฐบาลนาซีจึงตั้ง “ศูนย์ให้คำแนะนำกับผู้เป็นแม่” (Mütterberatungsstelle) ขึ้นมาทั่วประเทศเยอรมนี เพื่อให้คำแนะนำและความช่วยเหลือกับแม่มือใหม่ ข้อเงื่อนไขเพียงข้อเดียวที่รัฐบาลนาซีกำหนดไว้ก็คือ แม่ที่จะมาใช้บริการที่ศูนย์แห่งนี้ได้ จะต้องเป็นแม่ที่ถือว่าเป็นบุคคลที่ “มีค่า” ของสังคมเยอรมันเท่านั้น ซึ่งการห้ามไม่ให้บุคคลที่ “ไร้ค่า” แต่งงานโดยการไม่ออกใบรับรองความสามารถในการสมรสให้ และการห้ามไม่ให้แม่ที่ “ไร้ค่า” มาใช้บริการของศูนย์ให้คำแนะนำกับผู้เป็นแม่นั้น นับว่าเป็นความตั้งใจของพรรคนาซีในการกำจัดบุคคลที่ “ไร้ค่า” ให้หมดไปจากสังคมอย่างค่อยเป็นค่อยไป

เนื่องจากหน้าที่ในการรักษาเชื้อสายอารยันให้บริสุทธิ์ต้องกระทำควบคู่ไปกับการสืบสานเชื้อสาย อารยันให้คงอยู่ต่อไปในอนาคต หรืออีกนัยหนึ่งก็คือการมีบุตรหลายคนเพื่อสืบเชื้อสายอารยัน ดังนั้นรัฐบาลจึงต้องหาวิธีการที่ดึงดูดใจมากกว่าการจัดโครงการอบรมเพื่อเตรียมการเป็นแม่มาใหม่ น่าจะใจให้ผู้หญิงมีบุตรให้มากที่สุด โดยในที่สุดรัฐบาลใช้วิธีให้ความช่วยเหลือทางการเงิน โดยตั้งแต่เดือนมิถุนายน ค.ศ. 1936 เป็นต้นไป ครอบครัวที่มีบุตรตั้งแต่ 4 คนขึ้นไปจะได้รับเงินสงเคราะห์รายเดือน อย่างไรก็ตาม ใน ค.ศ. 1938 รัฐบาลได้ลดเงื่อนไขของจำนวนบุตรลง โดยครอบครัวที่มีบุตรเพียงแค่ 3 คน ก็สามารถขอรับเงินสงเคราะห์รายเดือนได้แล้ว นอกจากนี้ ครอบครัวเหล่านี้ยังได้รับสิทธิพิเศษต่างๆ อีกมาก เช่น ได้รับการลดหย่อนภาษีหลายประเภท และเงินช่วยเหลือในกรณีต่างๆ เช่น ในกรณีย้ายถิ่นฐาน เป็นต้น

นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1939 เป็นต้นมา รัฐบาลนาซีเริ่มแจก “กางเขนเกียรติยศ” (Ehrenkreuz der deutschen Mutter) ให้กับผู้หญิงที่มีบุตรมากในวันแม่ ซึ่งตรงกับวันอาทิตย์ที่ 3 ของเดือนพฤษภาคมของทุกปี โดยในปี 1939 การแจกกางเขนเกียรติยศกระทำขึ้นในวันที่ 21 พฤษภาคม กางเขนเกียรติยศแบ่งออกได้เป็น 3 ชั้น ชั้นแรกคือกางเขนเกียรติยศเหรียญทอง ซึ่งจะให้กับผู้หญิงที่มีบุตรตั้งแต่ 8 คนขึ้นไป ชั้นที่สองคือกางเขนเกียรติยศเหรียญเงินสำหรับผู้หญิงที่มีบุตรตั้งแต่ 6 คนขึ้นไป และชั้นสุดท้ายคือกางเขนเกียรติยศเหรียญทองแดงสำหรับผู้หญิงที่มีบุตรตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป การได้รับกางเขนเกียรติยศนี้หมายถึงการได้รับสิทธิพิเศษอื่นๆ เพิ่มเติมด้วย เช่น สิทธิพิเศษในการใช้รถไฟหรือรถราง ส่วนลดในการเข้าชมการแสดงต่างๆ และสิทธิในการได้เข้าพบเจ้าหน้าที่ได้ก่อนบุคคลอื่นในการติดต่อราชการด้วย

บทส่งท้าย: ผู้หญิงเยอรมัน แม่บ้าน แม่ และประชากรที่ “มีค่า”

กฎหมาย กฎ และมาตรการต่างๆ ที่พรรคนาซีกำหนดออกมาในช่วง ค.ศ. 1933-1939 ในส่วนที่เกี่ยวกับผู้หญิงนั้น ต่างชี้ให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า พรรคนาซีต้องการให้ผู้หญิงเยอรมันเป็นอย่างไร มีหน้าที่และบทบาทอย่างไรบ้าง กฎหมายและข้อบังคับที่พรรคประกาศออกมาในช่วง ค.ศ. 1933 ไม่ว่าจะเป็นการใช้กฎหมายบังคับให้มหาวิทยาลัยจำกัดจำนวนการรับนักศึกษาหญิง หรือการสั่งลด

ข้าราชการและพนักงานหญิงลงเป็นจำนวนมาก รวมไปถึงการให้เงินกู้แก่คู่สมรส ล้วนมีเป้าหมายในการตอบสนองอุดมการณ์ของพรรคนาซีที่ว่า การเมือง การพัฒนาประเทศชาติ รวมถึงการออกไปทำงานนอกบ้าน ล้วนเป็นหน้าที่ของผู้ชาย ผู้หญิงไม่ควรทำงานนอกบ้าน ผู้หญิงมีหน้าที่เป็นภรรยาและแม่ผู้คอยดูแลครอบครัว

ในระหว่างที่กฎหมาย กฎและมาตรการต่างๆ ที่พรรคนาซีประกาศใช้ใน ค.ศ. 1933 ต่างมุ่งเป้าไปที่การผลักดันให้ผู้หญิงเลิกทำงานนอกบ้าน และหันมาเป็นแม่บ้าน กฎหมาย กฎและมาตรการต่างๆ ที่ถูกประกาศใช้หลัง ค.ศ. 1933 ต่างมีจุดมุ่งหมายในการกระตุ้นให้ผู้หญิงคำนึงถึงหน้าที่ของตนในการให้กำเนิดบุตรเพื่อธำรงรักษาเชื้อสายอารยันให้บริสุทธิ์ กฎหมายที่แสดงออกเด่นชัดถึงความต้องการที่จะธำรงรักษาเชื้อสายอารยันให้บริสุทธิ์ได้แก่ กฎหมาย “ป้องกันเลือดและเกียรติเยอรมัน” ที่ห้ามไม่ให้ชาวเยอรมันมีเพศสัมพันธ์หรือแต่งงานกับชาวยิว นอกจากนี้ การกำหนดกฎเกณฑ์ว่าชายหญิงชาวเยอรมันที่ต้องการจะแต่งงานกัน จะต้องได้รับ “ใบรับรองความสามารถในการสมรส” เสียก่อน ก็นับเป็นความตั้งใจของพรรคนาซีที่จะควบคุมไม่ให้เลือด ของคนที่ “ไร้ค่า” ไปปะปนกับคนที่ “มีค่า”

สำหรับการให้กำเนิดบุตร นอกจากจะเป็นการสืบสานเชื้อสายอารยันให้ดำรงอยู่ต่อไปในอนาคตแล้ว ยังถือเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับประเทศเยอรมนี ซึ่งเตรียมการจะก่อสงคราม และยึดครองยุโรปด้วย เด็กที่มีเชื้อสายอารยันบริสุทธิ์เหล่านี้ เมื่อเติบโตขึ้นสามารถรับใช้ชาติด้วยการเป็นทหารและเข้ายึดครองพื้นที่ที่เยอรมนียึดได้ หรือเพิ่มจำนวนประชากรให้กับประเทศได้ในกรณีที่เป็นหญิง เมื่อหน้าที่ในการให้กำเนิดบุตรสำคัญเช่นนี้ รัฐบาลนาซีจึงมักใช้ข้อได้เปรียบในทางเศรษฐกิจมาเป็นเครื่องมือโน้มน้าวให้ผู้หญิงเยอรมันมีบุตรให้มากที่สุด เช่น มาตรการการให้เงินช่วยเหลือ การลดหย่อนภาษี หรือการมอบรางวัลทางชนเกียรติยศให้กับมารดาที่มีบุตรมาก

สรุปแล้ว บทบาทและหน้าที่หลักของผู้หญิงเยอรมันระหว่าง ค.ศ. 1933-1939 คือ การเป็นแม่บ้าน การรักษาเชื้อสายอารยันให้บริสุทธิ์และการมีบุตรให้มากที่สุด โดยที่พรรคนาซีได้ใช้ผู้หญิงเป็นเสมือน “เครื่องมือ” ชิ้นหนึ่งของตนในการที่จะทำให้อุดมการณ์ของตนบรรลุเป้าหมาย สมดังที่อดอล์ฟ ฮิตเลอร์ได้กล่าวเอาไว้เมื่อ ค.ศ. 1934 ว่า โลกของผู้ชายก็คือประเทศชาติ และโลกของผู้หญิงก็คือครอบครัว ลูกๆ และสามีของพวกเขา เปรียบเสมือนโลกใบเล็กที่แตกต่างจากโลกใบใหญ่ของผู้ชายอย่างสิ้นเชิง

หลังจากที่เยอรมนีก่อสงครามโลกครั้งที่ 2 ขึ้นในเดือนกันยายน ค.ศ. 1939 แล้ว ผู้หญิงเยอรมันก็ยังคงมีหน้าที่หลักในการรักษาเชื้อสายอารยันให้บริสุทธิ์และมีบุตรให้มากที่สุดดังเช่นในช่วงก่อนสงคราม อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสงสัยว่า จำนวนของผู้ชายที่ลดลง เนื่องจากต้องไปทำหน้าที่ทหารในสนามรบ จะทำให้ผู้หญิงเยอรมันต้องออกมาทำงานนอกบ้านแทนผู้ชายเป็นจำนวนมากเท่าไร การทำงานนอกบ้านจะทำให้บทบาทในการเป็นแม่บ้านของผู้หญิงเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรและมากเพียงใด

หรือสถานการณ์จะเลวร้ายจนถึงขั้นที่ผู้หญิงเยอรมันไม่มีเวลาเพียงพอให้กับการทำหน้าที่ “ดูแลบ้าน”
อีกเลย

เอกสารอ้างอิง

Bode, Sabine. (2005). *Die vergessene Generation. Die Kriegskinder brechen ihr Schweigen.*
1 Ausgabe. München: Piper Verlag.

Gesetz zur Verminderung der Arbeitslosigkeit. Durchführungsverordnung über die
Gewährung von Ehestandsdarlehen. จาก [http://alex.onb.ac.at/cgi-
content/alex?aid=dra&datum=1933&size=45&page=502](http://alex.onb.ac.at/cgi-content/alex?aid=dra&datum=1933&size=45&page=502)

Herkomme, Christina. (2005). *Frauen im Nationalsozialismus- Opfer oder Täterinnen? Eine
Kontroverse der Frauenforschung im Spiegel feministischer Theoriebildung und der
allgemeinen historischen Aufarbeitung der NS-Vergangenheit.* 1 Ausgabe. München:
M-Press.

Klingsiek, Dorothee. (1984). *Die Frau im NS-Staat.* 1 Ausgabe. Stuttgart: Deutsche
Verlagsanstalt.

Mosse, George L. (1993). *Der nationalsozialistische Alltag.* 1 Ausgabe. Frankfurt am Main.

Sadowski, Tanya. (1999). *Die nationalsozialistische Frauenideologie: Bild und Rolle der
Frau in der “NS-Frauenwarte” vor 1939.* 1. Ausgabe. Mainz: Online Ausgabe.

Schmid, Michaela. (2008). *Erziehungsratgeber in der ersten Hälfte des 20. Jahrhunderts.* 1
Ausgabe. Berlin.

Schneider, Wolfgang. (2003). *Frauen unterm Hakenkreuz.* 1 Ausgabe. München: Knaur.

Steinbacher, Sybille. (2007). *Volksgenossinnen: Frauen in der NS-Gemeinschaft.* 1
Ausgabe. Göttingen: Wallstein Verlag.